

A BUDAPESTI
SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK

ÉRTESÍTŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az «Értésítő»-t a társulat tagjai díj nélkül kapják

Megjelenik minden hó utolsó napján

A választmány megbízásából szerkeszti: a társulat titkára.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők be.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IV. kerület, Himző-utca 1. szám, földszint.

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert céégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEKET

a társulat titkársága (Bpest, IV., Himző-u. 1. sz. földsz.) vesz fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldalra terjedő nagyságban	40 korona
$\frac{1}{2}$	20
$\frac{1}{4}$	12
$\frac{1}{8}$	7

Egész évre szóló hirdetéseknel husz százalék engedmény.

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv. Felvétellett a «budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata» választmányának 1902. április hó 7-én tartott üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Wirth Ferencz alelnök, id. Kammer Ernő tiszteletbeli elnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Glück Frigyes, Stadler Károly, Krist Ferencz, Ebner Ferencz, Müller Antal, Nosek Ignacz, Illits József, Petanovits József, Kommer Ferencz, Prindl Nándor, Tóth József, Förster Konrad, Kubanek Venczel, Jahn Ede, Ehm János, Bokros Károly, Lippert Lajos, Wilburger Károly, Fürst Tivadar, Bittner Alajos, Kramer Miksa választmányi tagok, továbbá Glück, Erős és Palkovits Ede ipartársulati tagok, Dr. Solti Ödön ügyész, Poppel Miklós titkár.

Távollétüket igazolták: Burger Károly és Kovács E. M.

I. Elnök megnyitja a gyűlést s a jegyzőkönyv hitelesítésére Fürst Tivadar és Petanovits József urat kéri fel.

II. Bejelenti, hogy a napirendre egyetlen egy tárgy van kitűzve és pedig: a szállodások nemzetközi egyesületének közgyűlése érdekében szükséges sürgős intézkedés.

Azonban mielőtt a tanácskozás ez irányban megkezdődne, foglalkoznia kell a választmánynak, az ipartársulat folyó évi közgyűlésén történt felháborító esettel, azzal t. i., hogy Gyáki Mihály ipartársulati tag, alapszabály ellenes viselkedése által, úgy a közgyűlés méltóságát, mint az ipartársulat nagyérdemű tagját: Glück Frigyeset is megsértette. A közgyűlésnek ezen ügyre vonatkozó határozata értelmében Gyáki Mihálynak az ipartársulat kötelékéből való különbeni kizárás terhe mellett személyesen kellett volna Glück Frigyesről bocsánatot kérnie.

Azonban Gyáki Mihály e helyett egy írásbeli nyilatkozatban csupán azt jelentette ki, hogy ő sérteni nem akart s amit izgatott kedélyállapotban elkövetett, ő azt szaktársai érdekében tette.

Elnök véleménye szerint e nyilatkozat korántsem felel meg a közgyűlés határozatának, minélfogva felkéri a választmányt, hogy a közgyűlés akaratának érvényt szerezzen.

A választmány mindenekelőtt Gyáki Mihály nyilatkozatának felolvasását kívánja. Minthogy azonban Dr. Solti Ödön ügyész még nem jelent meg, a kérdéses nyilatkozat pedig nála van, ennélfogva a határozat hozatalt az ügyész megérkezéig felfüggeszti.

III. Ezután felolvasatott a szállodások nemzetközi egyesületének közgyűlése érdekében folyó évi január 29-én tartott értekezlet jegyzőkönyve.

A felolvasott jegyzőkönyv tudomásul vétetvén, hitelesített s annak megszerkesztéseért — elnök úr javaslatához képest — Kommer Ferencz úrnak köszönet nyilvánított.

IV. Elnök előadja, hogy a kormányhoz intézett három rendbeli felterjesztésre eddig csak a kereskedelemügyi miniszter válaszolt a vasuti menetdíj kedvezmény engedélyezése és hajódíj kedvezmény kieszközlése tárgyában hozzá intézett kérvényre.

Minthogy a szállodások nemzetközi egyesületének elnöke levélben arról értesítette szólót, hogy az egyesület igazgató tanácsa a legközelebbi napokban a budapesti közgyűlésre szóló meghívók megállapítása és szétküldése végett ülést tart s ez alkalomra már szüksége lenne a teljes és végleges programra, ennélfogva szóló most már ezen ügyet rendkívül sürgősnek mondja. Ő utána is járt a kormányhoz intézett felterjesztések elintézésének és nagy nehezen megtudta, hogy az ügy jelenleg a földmívelésügyi miniszteriumban van. Megjelent tehát Dobokay miniszteri tanácsosnál, aki azután értesítésre adta, hogy értekezletet fog egybe hívni, melyre úgy a kormány megbízottait, mint a székesfőváros hatóságának képviselőit és az ipartársulat kiküldöttjeit is meg fogja hívni. Kérésére nevezett miniszteri tanácsos az értekezlet napját április hó 9-ére tűzte ki.

Megjegyzi még, hogy a Tokajba tervezett kirándulás érdekében pedig felkereste Bernáth Béla ottani országgyűlési képviselőt az országházban és figyelmeztette, hogy az ügy érdekében a kormánynál lépéseket tegyen. Nevezett képviselő örömmel vállalkozott a közbenjárásra.

A választmány az elnök előterjesztését köszönöttel veszi tudomásul s a földmívelésügyi miniszterium részéről kitűzött értekezletre az ipartársulat képviselőjében Elnök úron kívül Glück Frigyes, Petanovits József és Kommer Ferencz urakat küldi ki.

V. Felolvasatott a kereskedelemügyi miniszternek közvetlen az ipartársulathoz intézett 11,812/V. számú leirata, mely szerint a szállodások nemzetközi egyesületének tagjai részére a budapesti közgyűlés alkalmából féláru vasúti menetjegyet engedélyez, egyúttal pedig felkérte a Dunagőzhajózási Társaság igazgatóságát, hogy Pozsonytól Budapestig szintén lehetőleg mérsékelt hajóárakat állapítson meg. Végül felhívja az ipartársulatot, hogy a közelebbi részletek meghatározása végett úgy a m. kir. államvasutak, mint a Dunagőzhajózási társaság igazgatóságával is érintkezésbe lépjen.

A választmány a felolvasott miniszteri rendeletet örömmel veszi tudomásul s az ebből folyólag szükséges lépések megtételére felkéri az elnökséget.

VI. Elnök felkéri Glück Erős urat, hogy mint a végrehajtó-bizottság pénztárnoka tegyen jelentést a költség alap javára megkezdett gyűjtés eddigi eredményéről.

Glück Erős pénztárnok bemutatja a gyűjtő íveket, melyek szerint az ipartársulat közgyűlése után rendezett társas vacsora alkalmával 15,491 korona jegyeztetett.

A választmány e szép eredményt örömmel veszi tudomásul.

VII. Elnök felkéri a választmányt: határozza meg a továbbgyűjtés módját.

A kérdés — Elnök úr, továbbá Stádler Károly, Glück Frigyes, Müller Antal és Bokros Károly urak hozzászólása után — akként oldatott meg, hogy megszámozott és a gyűjtő nevével ellátott üres gyűjtőívek bocsáttassanak ki s e munkát teljesítésével a pénzügyi-bizottság bízott meg.

Együttal megállapított az is, hogy kerületenként kik végezzék a gyűjtést, s e szerint:

az I-III. kerületben Nosek Ignác, Bittner Alajos, Petz Károly, Kubanek Venczel, Kaps József és Berkovitz János,

a IV. kerületben: Palkovits Ede, Illits József, Burger Károly, Krist Ferencz, Müller Antal, Kommer Ferencz és Fürst Tivadar,

az V. kerületben: Petanovits József, Gundel János ipt. elnök, Förster Konrád, Kramer Miksa, Braun Ferdinánd és Kommer János,

a VI. kerületben: Ebner Ferencz, Prindl Nándor, Jahn Ede, Koch József, Blaschka István, Klivényi Ferencz, Drechsler Béla, Döcker Ferencz és Vampetits Ferencz,

a VII. kerületben: Lippert Lajos, Stadler Károly, ifj. Sprung János, Wilburger Károly, Schmidt Charles, Foltin Antal, Máday Lajos és Höllriegl György,

a VIII. kerületben: Bokros Károly, Glück Erős, Ehm János, Mehringer Rezső, Barabás József, Pelzmann Ferencz és Schnell József,

a IX. kerületben: Wirth Ferencz, Sperl Flóris, Tóth József, Horváth Balázs, Macskásy Sándor és Mertl István,

a X. kerületben: Vincze Lajos, fogják a gyűjtést teljesíteni.

A gyűjtők részére kiállítandó gyűjtőívek átvételére és kiosztására Nosek Ignác, Palkovits Ede, Petanovits József, Ebner Ferencz, Lippert Lajos, Bokros Károly, Wirth Ferencz és Vincze Lajos urak kérték fel.

VIII Prindl Nándor azt indítványozza, hogy a gyűjtést a vidékre is ki kell terjeszteni, s e végből a vidéki ipartársulatoknak gyűjtőívek küldessenek azzal a felszólítással, hogy tekintettel arra, hogy a szóban forgó közgyűléssel kapcsolatban fog a magyar vendéglősök országos szövetségének közgyűlése is megtartatni, — ők is gyűjtést indítsanak.

A választmány ezen indítványt több szempontból mellőzendőnek találja és kimondja, hogy a gyűjtéssel csakis a főváros területére szorítkozik.

Végül e tárgyban Glück Frigyes javaslatára elhatározza a választmány, hogy a sörgyárosoknál és a vendéglősökkel üzleti összeköttetésben álló nagyobb cégeknél az elnökség végezze a gyűjtést, Kommer Ferencz indítványára pedig kimondja, hogy a gyűjtőívek a kiadástól számított 14 nap alatt beszolgáltatandók lesznek.

IX. Glück Frigyes kellő indokolással javaslatba hozza, hogy az összes bizottságok nyomban megalakíttassanak és működésüket a szükséghez képest megkezdjék.

Glück Frigyes javaslata egyhangulag elfogadtatván, az egyes bizottságok, illetőleg azoknak alosztályai az ő előterjesztéséhez képest a következőleg alakították meg:

Elnöki osztály: Gundel János elnök, Wirth Ferencz és Burger Károly alelnökök, tagjai: a többi bizottságok elnökei és alelnökei, előadói: Glück Frigyes és Glück Erős.

Pénzügyi-bizottság: Glück Erős főpénztáros, tagjai: Glück Frigyes, Förster Konrád, Petanovits József, Bokros Károly, Kommer Ferencz, Stadler Károly, Müller Antal és a gyűjtők.

Rendező-bizottság: Glück Frigyes elnök, Kommer Ferencz alelnök, tagjai: az ipartársulat választmánya, továbbá Glück Erős, Palkovits Ede, Gundel Károly, ifj. Wampetits Ferencz, Kommer János, Krist Károly, Kommer Antal, Gerbaud Emil, Francois Lajos, Törley József, Löwenstein Nándor, Gerenday N.

Meghívó-bizottság: Förster Konrád elnök, tagjai: az összes albizottságok elnökei, továbbá Petanovits József, Sperl Flóris, Kommer Ferencz, Gundel Károly, Dr. Solti Ödön.

Fogadó-bizottság: Illits József elnök, tagjai: a kijelendő szállodások, továbbá Palkovits Ede és ifj. Sprung János.

Közlekedés és podgyász intéző-bizottság: Stadler Károly elnök, tagjai: Merkl Adolf, Kommer Ferencz, Krist Ferencz, Wilburger Károly, Fürst Tivadar, Krammer Miksa, Bittner Alajos, Bokros Károly, Berkovitz János, Pelzmann Ferencz, Sprung János, Barabás József, Sperl Flóris, Tóth József.

Lakoma rendező-bizottság: Müller Antal elnök, tagjai: Kovács E. M., Ehm János, Petanovits József, Palkovits Ede, Förster Konrád, Schmidt Charles, Gundel Károly és ifj. Krist Ferencz.

X. Elnök felkéri Dr. Solti Ödön ügyész urat: olvassa fel a Gyáki Mihály-féle nyilatkozatot.

A nyilatkozat felolvastatván, a választmány azt — habár Glück Frigyes magára nézve elfogadhatónak találja — nem tartja a közgyűlés határozatának megfelelőnek s hosszas és beható megvitatás után akként határoz, hogy Gyáki Mihály felszólítandó, hogy személyes bocsánatkérés által a közgyűlés határozatának eleget tegyen, ellenkező esetben a határozatnak a kizáratásra vonatkozó része jogerőssé válik.

A választmány ezen határozatának Gyáki Mihályval leendő közlésére Dr. Solti Ödön ügyész ur kéretett fel.

Ezzel a mai ülés napirendje kimerítetvén, az ülés befejezést nyert. Kmft.

Temetkezési egyesületi ügyek.

Jegyzőkönyv felvétel Budapesten, 1902. évi márczius 13-án a «Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata temetkezési egyesületének» üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Mehringer Rezső pénztárnok Glück Frigyes, Lippert Lajos számvizsgálók, Poppel Miklós titkár, Hansknecht János, Hell József, Jahn Ede, Bittner Alajos, Prindl Nándor, Fürst Tivadar, Barabás József, Förster Konrád választmányi tagok.

Távollétüket igazolták: Gradwohl Antal, Simon Pál, Döcker Ferencz.

I. Elnök megnyitja az ülést, s a jegyzőkönyv hitelesítésére Hell József és Bittner Alajos urat kéri fel.

II. Az 1901. év márczius 11-én tartott ülésről felvett jegyzőkönyv felolvastatván, tudomásul vétetett és hitelesített.

III. Előterjesztetett az 1901. évről szóló jelentés szövege, melyben különösen hangsúlyozva van azon körülmény, hogy az egyesület tagjainak létszáma folyton apadó félben van.

A választmány az évi jelentés szövegét jóváhagyja és elhatározza, hogy azt a közgyűlés elé terjeszti.

IV. Bemutattatott az 1901. évi zárószámadás, nevezetesen: a mérleg és a vagyon kimutatás.

A mérleg 5644 korona 57 fillér bevételt, 6367 korona 60 fillér kiadást, vagyis 723 korona 3 fillér veszteséget tüntet fel.

Elnök megjegyzi, hogy az egyesület a sok haláleset folytán évek óta veszteséget szenved. Véleménye szerint valamit tenni kell az egyesület fellendítése érdekében, mert különben vagy fel kell emelni a tagsági díjat, vagy le kell szállítani a megállapított temetési költséget.

Ezután bemutatott a vagyon kimutatás, mely szerint az egyesületnek 1901. év végén készpénzben, érték-

papirban és takarékpénztári tőkében 12,624 korona 41 fillér vagyona volt, s így az 1901. évi 13,347 korona 44 fillér vagyonnal szemben 723 korona 3 fillér apadás mutatkozik.

Ezzel kapcsolatban felolvastatott a számvizsgáló-bizottságnak a közgyűléshez intézett jelentése, mely szerint a számadást és kezelést átvizsgálta és teljesen rendben találta.

A választmány a bemutatott zárószámadást jóváhagyólag tudomásul veszi és elhatározza, hogy azt a jelentéssel együtt a közgyűlés elé terjeszti, s amennyiben az egyesület ügyei jövő évig jobbra nem fordulnának, az esetben valamely mentő intézkedést fog életbe léptetni.

V. Beterjesztetett a tagsági díjhátralékok kimutatása.

A választmány a hátralékos tagok közül az alapszabályok 10. §-ának 5. pontja értelmében — mely szerint azon tagok, akik kötelezettségüknek három hónapon át eleget nem tesznek, az egyesületből kizáratnak, — özv. Gyolcs Antalnét 12 havi, Grosz Lipót 8 havi, Hein Lipót 14 havi, Hörnyéki Gáspárt és nejét 12—12 havi, Klenner Jánost 14 havi, nejét 12 havi, Mutzl Jánost és nejét 10—10 havi, Novotny Károlyt és nejét 7—7 havi, Rechterisz Mártont és nejét 14—14 havi, Aman Mihályt és nejét 8—8 havi, végül Schubert Sándort 8 havi tagsági díjhátralék miatt az egyesület kötelékéből törölte.

VI. Förster Konrád az egyesület fellendülése érdekében azt indítványozza, hogy a temetési költséget kinek-kinek kívánsága szerinti összegben kell megállapítani s a befizetendő díjakat pedig a temetési költség arányában kell egyénekenként kivetni s hogy a számítás helyes legyen, a kivitellel matematikust kell megbízni.

A választmány ezen indítványt, mint kivihetlent mellőzni határozza.

VII. Beterjesztetett Pulai Gyula egyesületi tag kérvénye, melyben kijelenti, hogy a volt neje született Herzog Mária után eddigelé fizetett tagsági díjakat tovább nem fizeti s tekintettel arra, hogy jelenleg kereset nélkül és igen kedvezőtlen anyagi helyzetben van, a befizetett tagsági díjakért kárpótlásképpen némi segílyt kér.

A választmány Pulai Gyula bejelentését tudomásul veszi. A segíly iránti kérelemre vonatkozólag kimondja, hogy az egyesület pénztárából az alapszabályok értelmében segíly nem adható, miről folyamodó azzal a figyelmeztetéssel értesítetik, hogy segíly iránti kérelmével az ipartársulat elnökségéhez forduljon, amennyiben a «Dreher» alapítványi kamatok most kerünek kiosztás alá.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejeztetett. Kmft.

Jegyzőkönyv. Felvétel a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata temetkezési egyesületének 1902. évi április hó 3-án délután az «István Főherceg» szállodában, az ipartársulat közgyűlését követőleg tartott XIX-ik évi rendes közgyűléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Wirth Ferencz alelnök, Kammer Ernő tiszteletbeli elnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Poppel Miklós titkár, Kubetsch György, Kassel Mihály, Maloschik János, Zapotocny Károly, Danzinger József, Schmid Konrád, Schermann Sándor, Ehm János, Lippert Lajos, Barabás József, Goschenhoffer Károly, Paga Ferencz, Stadler Károly, Müller Antal, Bittner Alajos, Fürst Tivadar, Kubanek Venczel, Maloschik Antal, Prindl Nándor, Schnell József, Dökker Ferencz, Hruska János, Berkovitz János, Kreis István, Kramer Miksa, Krist Ferencz, Horváth János, Jahn Ede, Blaschka István, Kommer Antal, Vincze Lajos, Schmid Károly, Jureczky János, Kása Géza, Glück Frigyes, Kamarás Mihály, Förster Konrád egyesületi tagok.

I. Elnök megnyitja a közgyűlést, s a jegyzőkönyv hitelesítésére Maloschik Antal és Dökker Ferencz urat kéri fel.

II. Felolvastatott a választmány a közgyűléshez intézett évi jelentése.

A közgyűlés az évi jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

III. Felolvastatott a számvizsgáló bizottság jelentése.

A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul veszi.

IV. Előterjesztetett az 1901. évi zárószámadás, és pedig: a mérleg, mely szerint az egyesületnek 5644 korona 57 fillér bevétele és 6367 korona kiadása, tehát 723 kor. 3 fillér vesztesége volt; továbbá a vagyona kimutatás, mely 12624 korona 41 fillér vagyont, vagyis az 1900. évi 13347 korona 44 fillér vagyonnal szemben 723 korona 3 fillér apadást tüntet fel.

A közgyűlés az előterjesztett számadást elfogadja.

V. Elnök ezután felkéri a közgyűlést, hogy a felelős számadóknak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

A közgyűlés a felmentvényt egyhangulag megadja.

VI. Elnök sajnálattal emlékezik meg ama körülményről, hogy a temetkezési egyesület tagjainak száma már évek óta állandóan apadófélben van. A tagok számának csökkenése és a gyakori halálozások következtében az egyesület az 1901. évi számadást is 723 korona 3 fillér veszteséggel zárta le.

Kéri a közgyűlés tagjait, hogy tagok gyűjtése által az egyesület fellendülését elősegítsék.

A közgyűlés a bejelentést tudomásul veszi és elhatározza, hogy amennyiben az egyesület vagyoni helyzete nem javulna, annak fennállása érdekében a szükséges intézkedést meg fogja határozni.

Több tárgy nem lévén napirenden, a közgyűlés befejeztetett. Kmft.

Szövetségi ügyek.

A magyar vendéglősök országos szövetsége az 1901. évi közgyűlésben hozott határozat alapján a december hó 10-én tartott igazgatótanácsi ülésben megállapított következő kérvényeket intézte a kormányhoz.

I. A kereskedelemügyi miniszterhez:

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kegyelmes Urunk!

A «Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége» nevében azzal az alázatos kérelemmel fordulunk Nagyméltóságodhoz, hogy a vasuti vendéglők bérbeadását oly módon szabályozni kegyeskedjék, hogy abban az esetben, ha valamely vasuti vendéglős ellen számbavehető panasz nem merül fel, ha a vendéglő kezelése ellen a vasuti üzletvezetőség kifogást nem emel s a közönség részéről is megelégedés tapasztalható, akkor a bérlet lejártával az árlejtés mellőztetvén, a bérlettel kötött szerződés esetről esetre egyszerűen meghosszabbíttassék.

Kérelmünket a következőleg indokoljuk:

Bármely ipar, vagy üzlet gyakorlásánál bizonyos arányban nélkülözhetetlen föltétel a tőke befektetés, ha azt akarjuk elérni, hogy az üzlet föllendüljön. Fokozott mértékben szükséges ez a vendéglő iparnál, mert valamely vendéglőnek a jóhírneve tisztán attól függ, hogy a közönség igényeit ki tudja-e minden irányban elégíteni. Ahhoz pedig tökéletes üzleti berendezkedés, gondos felszerelés, jó pincze és mindenek föltött jóminőségű borkészlet kell.

Mindez jelentékeny tőke befektetést igényel, melyre a vendéglős csak akkor határozhatja el magát, ha számíthat a befektetésnek megfelelő bérletre. Ily szempontból a három évre terjedő bérlet korántsem felel meg s így nagyon természetes, hogy a vendéglős nem sokat áldozhat a bizonytalan üzletre.

Ellenkezőleg azt látjuk az árlejtéseknél, hogy az árverezők egymástul licitálva, olyan összegeket ígérnek a bérletért, melyért azután bizony minden uton módon kárpótlást keresnek.

Szerény véleményünk szerint a vasuti vendéglők hasznos bérbeadását összhangba lehetne hozni a közönség érdekeivel s ehhez képest a vasuti vendéglők bérletét illő árért hivatásos vendéglősökre kellene bízni. Azok a szakképzettséget nélkülöző emberek, akik az árverés alkalmával, vérmes reményekkel eltelve, vagy rosszhiszeműleg, túl magas árakat ígérnek, rövid tapasztalat után kiábrándulnak és kénytelenek a «kihasználás» politikájához folyamodni. Holott a szakmabeli ember, ha azt látja, hogy maradást biztosítanak neki, mindent elkövet üzletének megkedveltetése érdekében, mert senki sem rátartóbb üzletének jóhírnevére, mint a vendéglős.

Kényszerítik őt erre a társadalmi és erkölcsi tekintetek is, mert állandó otthont akar teremteni családjának.

Alázattal alólirott szövetség a vasuti vendéglők bérbeadásának sikere érdekében készséggel felajánlja szolgáltatásait egyszer s mindenkorra, midőn valamely vasuti vendéglős bérbeadásánál alkalmas, hivatásos vendéglős keresetnék.

Az itt előadottakkal kapcsolatban el nem mulasztjuk még azon kérelmünket is Nagyméltóságod elé terjeszteni, hogy a vasuti vendéglősök részére mérsékeltáru menetjegyeket engedélyezni kegyeskedjék.

Méltánylandónak véljük e kérelmünket különösen azért, mert a vasuti vendéglősök éppen e minőségükben igen gyakran kénytelenek utazni s így az e címen felmerülő kiadásuk az államvasutakkal kötött szerződéses viszonyoknak egyenes folyománya, tehát igazságos lenne, hogy e kiadások mérséklését az államvasutak igazgatósága lehetővé tegye. Ezáltal egyszer s mindenkorra elősegítené a vendéglősnek azt a törekvését, hogy szerződésbeli kötelezettségeinek minél inkább megfelelhessen.

Budapesten 1902. márczius hó 26-án.

A «Magyar vendéglősök országos szövetsége»

II. A pénzügyminiszterhez:

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kegyelmes Urunk!

A pozsonyi szállodások, vendéglősök, koresmárosok és kávéosok ipartársulata a «pozsonyi szőlőművesek egyesülete» ellen panaszt terjesztett fel hozzánk azon eljárásért, hogy az egyesület a részére kiadott italmérési engedélyek alapszabály- és törvényellenes gyakorlása által az ipartársulat tagjainak kárt okoz. Hozzánk fordult tehát azon kérelemmel, hogy a panaszolt sérelmek sürgős orvoslása, az elkövetett súlyos törvényszegés megtorlása, jövőben meggátlása céljából Nagyméltóságod erélyes intézkedését kérjük ki.

Kész örömmel teszünk eleget pozsonyi kartársaink ezen kérelmének annál is inkább, mert a kérvényben panaszolt sérelem nem lokális természetű, általában sújtja az iparunkat, károsan érinti szaktársaink megélhetését nemcsak Pozsonyban, de hazánk minden-, főképp bortermelő vidékén.

Az italmérési törvénnyel szemben már több ízben volt alkalmunk reá mutatni Nagyméltóságodnál beadott kérvényeinkben arra, hogy az minden általa érintett iparág érdekeit hathatósabban védi, mint szakiparunkét, melyre vonatkozólag pedig csaknem «lex speciális» jelleggel bír; annál élénkebben kell tehát tiltakoznunk minden olyan törekvés ellen, melynek célja, hogy a törvényben nyújtott kedvezmények kiszélesítésével, a jelen konkrét esetben megkerülésével a törvény rendelkezéseinek rosszhiszemű kijátszásával szaktársaink károsíttassanak egész város, egész vidékek becsületes, súlyos adót viselő polgárainak, szaktársainknak megélhetése veszélyeztessék.

Kegyelmes Urunk!

Pozsonyi kartársaink különösen panaszolják:

1. A pozsonyi bortermelők az italmérési törvény súlyos megsértésével valóságos vendéglői ipart üznék.
2. Ugyancsak visszaélnék a kollektív engedéllyel és
3. az illetékes pénzügy-igazgatóság többszöri panasz daczára egyáltalán mit sem tett arra nézve, hogy a fenti

ügy magán, mint eminenter államkincstári érdekeket is súlyosan sértő, törvényellenes eljárást megakadályozza.

Az 1. pontban panaszolt sérelmes eljárás nyilvánvalóan beleütközik az 1899. XXV. t.-cz. 1. §. és az utasítás 4. §-ába.

Az utasítás gondos áttanulmányozásából, ennek főképp 3. §. 1. pont és 6. §. 21. bekezdéséből megállapítható, hogy a törvény a bortermelőknél kizárólag azon kedvezményt óhajtotta nyújtani, hogy ezek saját termésű boraikat az évnek kisebb-nagyobb szakában — tehát nem egész éven át, folytonosan korlátolt kimérés, vagy kismértékben elárúsítás útján eladhassák.

Mit jelent ez? Jelenti azt, hogy a bortermelő saját termésű borát üzleti v. i. az engedély okmányban megállapított helyiségében való fogyasztásra legfeljebb egy decziliteres poharakban (1. § a. p.) vagy pedig zárt palackokban álló vendégeknek kiszolgáltathatja, illetve, hogy ugyancsak saját termésű borát csakis zárt edényekben kicsiben üzleti helyiségen kívüli fogyasztásra eladhatja.

Mit látunk ezzel szemben a 1. a. beadványból? Látjuk azt Kegyelmes Urunk, hogy Pozsonyban minden bortermelő egyszer s mindenkorra koresmáros is, a nélkül, hogy azokat a terheket is viselné, melyeket az italmérési törvény bőségesen reá rak a vendéglős vállaira.

Különösen felhívjuk Nagyméltóságod figyelmét a panasz azon részére, melyből kitűnik, hogy a bortermelők többnyire a közegészségre is veszélyes — helyiségeikben korema asztalok körül ülő vendégek számára hideg, meleg ételt adnak és hogy ezek részére a bort nyílt edényekben ép úgy szolgáltatják ki, mint a vendéglős, kinek korlátlan kimérési engedélye van.

Jelezve van itt egy már igen súlyos visszaélés is, és ezzel áttérünk a 2-ik panasz pontra, mely csakis a végrehajtási utasítás 6. § 21. bekezdésének teljes félreértése vagy tudatos kijátszása mellett üzhető. Azt mondja a panasz, hogy Pozsony város területén 30 bortermelő kapott korlátolt kimérési engedélyt, a mely engedély-okmányt az engedélyesek egymásközt visszatérő időszakokban továbbítják a célból, hogy annak alapján azok is gyakorolják a kimérést, a kik engedélyt egyáltalán nem is váltottak, ilyenekért nem is folyamodtak.

Beszereztük a pozsonyi szőlőművesek egyesületének alapszabályait, hogy ennek alapján a panasz alaposságát megbirálhassuk.

Meggyőződünk az alapszabályokból:

1. arról, hogy azok az italmérési törvény és utasítás betűjével és szellemével ellenkeznek, hogy tehát az alapszabály törvényellenes;

2. arról, hogy ezen törvényellenes alapszabályban az egyesület részére engedett jogosítványok a gyakorlatban kiszélesíttetnek és így csak annál nagyobb a sérelem, mit a bortermelők szaktársaink hátrányára elkövetnek.

Az alapszabály 1. §-a határozottan ellenkezik az 1899. XXV. t.-cz. 1. §-a 2-ik bekezdésével. Az alapszabályok 1. §-ában az egyesületnek engedélyezett 30 italmérési engedély alapján mint az A. a.-ban panaszolva is van. Circa 150 szőlőműves gyakorolja az italmérést, holott az idézett törvényhely betűszerinti értelme megköveteli, hogy minden engedélyes a nevére szóló engedélyt váltsa ki. Az utasítások 6. §-ának 21. bekezdése ugyanezt mondja speciell a bortermelőkre nézve.

Különösen panaszolják pozsonyi szaktársaink A. a. idemellékelte panasz levelükben, hogy a pozsonyi szőlőtermelők alapszabályaik 1. 5. és 12. §§-aik és az italmérési törvény vonatkozó §§-ainak súlyos megsértésével:

a) nemcsak saját termésű, hanem vétel útján beszerzett boraikat is kimérik;

b) hogy az egyesületi szakosztály az engedélyt sorrend szerint olyan tagnak is kiadja, a ki azután az italmérést ezen célra alkalmatlan, a közegészségre nézve veszélyes helyiségben gyakorolja;

c) hogy az ily engedélyek az idézett törvényhelyek megkerülésével, de főképp az utasítások 2. §-a utolsó pont-

jának megsértésével az alkalmatlan helyiségben nem csupán a korlátolt italmérést, de iparhatósági engedély kiváltása nélkül hideg és meleg ételek kiszolgáltatását is gyakorolják;

d) hogy az engedélyek törvényellenes gyakorlása által sokkal több az engedélyek száma, mint a mennyi Pozsony város területére a törvény 12. és az utasítások 9. §-ának alapján engedélyezhető lenne,

e) hogy végül úgy a rendőri hatóság, mint a pénzügyi igazgatóság ismételt panaszok daczára, mit sem tesz a törvénytelen gyakorlat beszüntetése érdekében.

A panaszolt eljárás súlyosan sérti az államkincstár érdekeit is, de sérti a jogos magánérdekeket is, így a kir. pénzügyigazgatóságnak kötelessége lett volna a panaszokat megvizsgálni, a bajokat orvosolni, az elkövetett és bejelentett törvényszegéseket megtorolni.

Minthogy nem tette, Nagyméltóságodhoz fordulunk és legmélyebb tisztelettel esedezünk:

Méltóztassék a pozsonyi szőlőművesek egyesülete és tagjai ellen panaszolt eljárást a pozsonyi vendéglős ipartársulat kiküldendő bizottságának bevonásával erélyes vizsgálat tárgyává tenni, itt a visszaélést megállapíttatni, a kinyomozott törvényszegőket szigorúan megbüntetni, az egyesülettől a különben is törvény ellenére engedélyezett 30 korlátolt kimérési engedélyt megvonni, a pozsonyi kir. pénzügyigazgatóságot pedig méltóztassék mindenekelőtt — részünkről nagy örömmel üdvözölt 90632/901. számú magas rendeletének pontos végrehajtására, — különösen pedig szigorú felügyeletre utasítani oly irányban, hogy egyrészt a bortermelőket ellenőrizték, hogy ezek a korlátolt kimérést, kismértékben elárúsítást csupán saját termésü boraikra vonatkozólag csakis az engedély-okmányban megállapított helyiségben, s főképp kizárólag csak az gyakorolhassa, a ki ily engedélyt kapott.

Azt is mondtuk, kegyelmes Urunk, hogy e baj nem lokális, de általános jellegű. Ennek orvoslása végett méltóztassék az összes m. kir. pénzügyigazgatóságok figyelmét körrendeletben felhívni a bortermelők visszaéléseire s méltóztassék őket szigorú felügyeletre utasítani, hogy a bortermelő csakis a törvényt szabta módon az engedélyezett helyen s csakis az, a ki engedélylyel bír, gyakorolhassa sajáttermésü borainak korlátolt kimérését.

Nagyméltóságod kegyes és igazságos intézkedését kérve

Budapesten, 1902 márczius hó 25-én.

a «Magyar vendéglősök orsz. szövetsége.»

K ü l ö n f é l é k.

A szénsavról.

A szerves anyagok különféle bomlásánál, az égésnél, erjedésnél és az emberek mint állatok életprocessusánál egy gáznemű test képződik, melynek a természetben igen fontos szerepe van, ez a szénsav. A képződő szénsav a levegővel keveredik s ily alakban a növényekbe jut, azokat táplálja s így újból szerves anyaggá, a fa és más növény főalkatrészévé lesz.

Azelőtt nem tulajdonítottak ezen légneműtestnek oly nagy jelentőséget, minővel tényleg bír. Nemcsak a növények táplálkoznak vele, hanem egyes ételekben és italokban nélkülözhetlen úgy az embernek, mint az állatoknak.

Ha a vizet forraljuk, apró légbuborékok szállnak fel, melyek legnagyobb része szénsav, ezek elillanásával a víz veszíti üde ízét és bármennyire hűtsük azt, nem frissit többé, kellemetlen ízű folyadékot kapunk, melyet csak kényszerűségből iszik az ember. De nemcsak a forralásnál illanik el a szénsav, hanem a közhőnél is, ha szénsavtartalmi folyadék a szabad levegőn hosszabb ideig áll, például a sörből, ha a hordó nyitva áll. A szénsavtartalmu

italokból a távozó szénsavval együtt elvész azok friss üdítő izük is. Egyszer egy öreg úr panaszkodott, hogy az orvos forralt tejet rendelt neki, ő azonban képtelen azt meginni, undorodik tőle. Azt tanácsoltam neki, hogy vegyítsen a tejbe kevés szódavizet. Megpróbálta és miután így a forralásnál kiüzött szénsavat pótolta épp úgy izlett neki a szódavizestej, mint a nyerstej.

Igen fontos szerepe van a szénsavnak a sörnél. Sőt szénsav nélkül el sem lehet képzelni. Valóban senki sem inná meg szívesen azt a szénsav nélküli folyadékot, mely ugyan bírja a sör összetételét és színét, de melynek sem habja, sem zamatja nincs. De nemcsak azért vesztí az ilyen ital a sör jellegét, mert nem habzik és még a legügyesebb csapos sem képes vele a szép széles «bortni»-t megcsinálni, hanem azért is, mert a szénsav épp oly lényeges alkatrésze a sörnek, mint például a komló. Az olyan sör, melyből hosszabb állás után a szénsav egyrésze elillan, ha még oly jól van elkészítve nem izlik, mindenki rossz sörnek nevezi, a német azt mondja erre: «Das Bier schmeckt fad, es ist schal.»

Ezen körülmény, különösen a kis vendéglősöknek, azelőtt igen sok bajt okozott. A mint a hordót megnyitják, a szénsav mint gázalaku test nagyobb térfogatot iparkodik elérni és a sörből eltávozik. Még akkor is, ha a hordót egyfolytában üritik, az utolsó pohár ize már nem oly friss, mint az elsőké. Hát még, ha a hordóban a sör egyrésze más napra marad, akkor a megmaradt folyadék alig nevezhető sörnek.

Ma már könnyen segíthet magán a kis vendéglős is, sűrített szénsav mindenütt kapható és evvel igen jól lehet a netán beállt szénsav hiányt pótolni. Ezen szénsav ásványokból származik, vagy szén elégetés által, ezért sokan attól tartanak, hogy ez tulajdonságaiban nem azonos a sörből az erjedés alkalmával keletkezett szénsav tulajdonságaival. E kérdésről több ízben kérték ki véleményemet és miután ez a vendéglősöket általában érdekli, e lapokban akarom nézetemet ezen kérdésről elmondani.

A szénsav, akár erjedésből származik, akár ásványból vagy bármiből állítatik elő egy és ugyanaz a test, abban semmi különbség nincs, a fődolog csak az, hogy tisztán állítassék elő. A komprimált folyékony szénsav még baktériummentes is, mert abban semmiféle bacillus megélni nem tud. A szénsav használata tápszerekhez csak előnyös lehet. De azt nem úgy kell érteni, hogy a sör vagy más erjedt folyadék szénsavát mindenkor mesterségesen egyszerű szénsav beprézelés által lehet pótolni, mert az erjedt folyadékokban a szénsav egyrésze kötve van és ezt a kötött szénsavat a folyadék, mondjuk a sör, megtartja s csak lassan bocsátja el még ha mesterségesen prézeljük a folyadékba a szénsavat, akkor az abból gyorsan elszáll. A szénsavat tehát nézetem szerint a vendéglős csak arra használhatja, hogy a sört szénsavnyomás alatt tartva meggátolja abban a kötött szénsav elillanását. A sör kiméréséhez, vagy más edényekbe való átnyomatáshoz a folyékony szénsav feltétlenül nagy előnnyel alkalmazható és én megbocsáthatlan hibának tartom például azt, ha a sört légszivattyúval nyomatják s nem szénsavval, már csak azért is, mert a levegő a szénsavat nem helyettesítheti a sörből, másrészt pedig azért is, mert a vendéglős vagy a pincze levegője tele van tisztatlansággal és baktériumokkal, a mik a sör romlását idézik elő.

A folyékony szénsav a vendéglősnek megbecsülhetetlen segédeszköze melyet céltudatosan felhasználva elérheti azt, hogy mindig egyforma jó sört tud kimérni még akkor is, ha a sör lassan fogy.

Székelly Salamon
kir. vegyész.

Járdafoglalás. Budapest székesfőváros törvényhatóságának a járdafoglalási díjak megállapítása tárgyában hozott határozatát a kormány 134,760/901.—III. sz. leirattal jóváhagyta. Az új díjszabást itt közöljük:

1322/1901. kgy. sz. Közgyűlési határozat. A közgyűlés a pénzügyi és gazdasági bizottmány és a tanács javasla-

tainak mellőzésével Dezsényi József biz. tag indítványára az utcai járdáknak kávéházak, vendéglők, cukrászdák és más üzletek által való használata esetére kivetendő járdafoglalási díjakat 1902. évi január hó 1-től számított három évre a kerületi választmányok javaslatához képest, az V. kerület kivételével, melyre nézve dr. Vászonyi Vilmos biz. tag indítványára a pénzügyi és gazdasági bizottmány által javasolt díjítelek állapíttatnak meg.

Az I. kerületben: Díszter. Tárnok-utca 3-70 K, Szentháromság-utca 3-20 K, Krisztina-tér, Alagut-utca 3-70 K, Krisztina-körút 3— K, Lógody-utca 2— K, Döbrentey-utca 3-20 K, Egyház-tér 3— K, Szarvas-tér, Fehérsas-utca, Virágh Benedek-utca és Fehérvári-ut 2— korona, egyébűt 2— K.

A II. kerületben: Lánczhid-tér 5 K, Margithid közvetlen környéke, báró Lipthay-utca, ó-budai-rakpart 4 K, Fő-utca, Lánczhid-utca, Várkert-rakpart, Margit-körút, Margit-rakpart és Szénatér, valamint az ezekből kiágazó utcákban, ha az üzlet az előbbi utcákban, utakban és téren homlokzattal bir 3 korona, egyébűt 2 K

A III. kerületben: Az egész kerület területén 120 K.

A IV. kerületben: A Ferencz József-rakparton, a Vigadó és Petőfi-tér között és a Petőfi-téren 10 K, a Ferencz József-rakparton, az Eskü-téren és Vámház-körút közötti részen 7 K, Múzeum-körút, Ferencziek-tere 7 K, Vámház-körút, Kecskeméti-utca, Duna-utca, Királyi Pál-utca, Kalvin-tér 7 K, Eskü-út és tér 7 K, Deák Ferencz-tér, Egyetem-tér, Gizella-tér, Károly-körút, Kigyó-tér és utca, Koronaherczeg-utca, Kishid-utca, Kossuth Lajos-utca, Kristóf-tér, Vigadó-tér 7 K, egyébűt 4 K.

(Folytatás a jövő számban.)

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KŰT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kítűnő hatásnak bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Heurik, Karlsbad és Budapest.

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

ezégtulajdonos:

LÖWENSTEIN F. NÁNDOR

cs. és kir. udvari szállító, József fhg. Ő cs. és kir. fensége
és Fülöp Szász Coburg Gothai herceg Ő kir. fensége
udvari szállítója.

Főüzlet:

Fióküzlet:

IV., Vámház-körút 4.

IV., Kishid-utca 7.

ajánlja nagy raktárát

mindennemű fűszer-árakban a legjobb minőségben; bel- és külföldi sajtokban, hus, hal, főzelék- és gyümölcs-conservekben, csokoládé, francia és magyar cognacban és pezsgőben, angol és francia különlegességeket finom konyhák részére; főző bort: Madeira, Marsalla, Sherryt.

Kizárólagos főraktár az

„Anglo Continental Thee Association“-nak
legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rum.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

MATTONI
ERZSÉ-BET SÓSFÜRDŐJE
BUDAPESTEN
(BUDÁN)

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy Kir. Szab. Osztálysorsjáték (X. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a föelárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1902. május hó 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV. Eskü-tér, bejárat Duna-utca felől) — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztály sorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók

Budapesten, 1902. évi április hó 27-én.

Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága

Lónyay.

Hazay.

SEC

SEC

Talisman
TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}
Promontor
 (Budapest.)

DÉPOSÉ.

PEZSGŐ

CHAMPACNER

LOUIS FRANCOIS & Co.
PROMONTOR.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM.
Nizza 1890. ARANY-ÉREM.
Lissabon 1890. Hors Concours és
NAGY DIPLOM
Temesvár, NAGY ARANY-ÉREM.

Auszeichnungen:

Paris 1889. SILB. MEDAILLE
Nizza 1890. GOLD. MEDAILLE
Lissabon 1890. Hors Concours und
GROSSES DIPLOM.
Temesvár GROSSE GOLD. MEDAILLE

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA ÉS BLOCHMANN

BUDAPEST, Akadémia-utca 16.

Mindennemű ezélokra szolgáló

Jégszekrényeket,

sör- és borkimérő-készülékeket pinczevezetékekkel vagy anélkül.

Hűtőtelepeket és jéggyártó-berendezéseket

(szénsavrendszerrel, melynél az üzemköltség elenyészőleg csekély,
ha a hajtóerő már megvan) szállítanak:

Dr. WÁGNER és TÁRSAI

===== egyesült gyárak, mint **betéti társaság.** =====

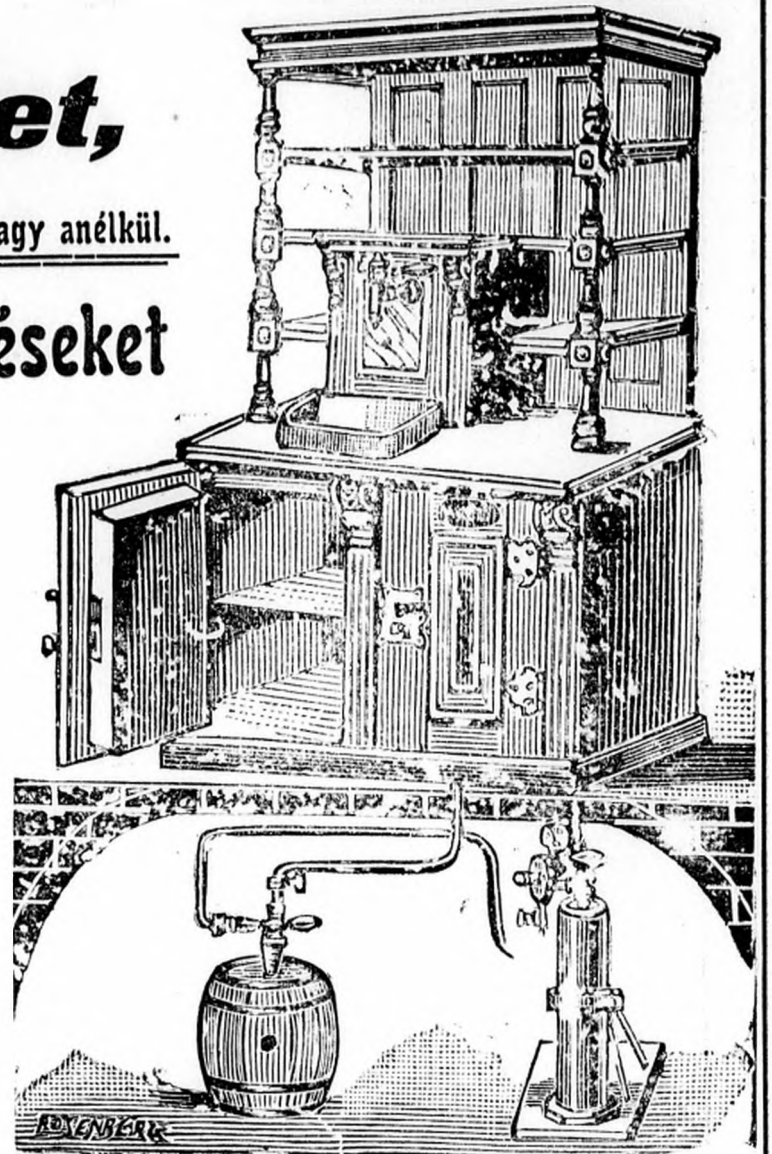
**Budapest, IX., Tinódy-utca 3-
BÉCS, XVIII. Bez., Schopenhauerstrasse No 45.**

Staniolkupak-gyár. = Pinczefelszerelési cikkek.

Szikviz-gyár berendezések. ○ Kedvező fizetési feltételek.

Bármelyik régi jégszekrény olcsón felszerelhető takarékhűtővel.

===== Prospektus ingyen és bérmentve. =====

Első Magyar Részvény Serfőződe

BUDAPEST—KŐBÁNYAN

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.

DISZOKMÁNY 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII. kerület, ESTERHÁZY-UTCZA 6. szám.

Ajánlja: ászok, király, márcziusi világos, márcziusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márcziusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltésű palaczköreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt **kőbányai palaczkör osztályából.**

===== Ezen a legujabb technikai berendezésekkel fölszerelt serfőződénknak évi gyártási képessége 400,000 hektoliter. =====

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palaczkör-megrendelés: telefon-szám 56—58.